

APA stiller en række forskellige "evalueringskemaer, som er under udvikling" til rådighed for klinisk evaluering og forskning. Disse skemaer til evaluering af patienter kan anvendes ved det første interview med en patient samt til at følge, hvordan en behandling forløber. De bør bruges i forskning og ved kliniske evalueringer som potentielt brugbare redskaber til at forbedre de kliniske beslutninger, men de bør ikke være det eneste grundlag for en klinisk diagnose.

Instruktioner, scoringsinformation og retningslinjer for tolkning medfølger; yderligere baggrundsinformation findes i DSM-5.

APA anmoder om, at klinikere og forskere indsender information om materialets brugbarhed ved vurdering af patientstatus og til forbedring af patientomsorg.

Information sendes til: <http://www.dsm5.org/Pages/Feedback-Form.aspx>.

Skema: DSM-5 Niveau 1 Tværgående spørgeskema – Voksen, selvrapportering

Tilladelse: Dette skema må gengives uden særlig tilladelse af forskere og klinikere i relation til patientarbejde.

Rettighederne tilhører: American Psychiatric Association

Officiel dansk oversættelse: Hogrefe Psykologisk Forlag A/S

For at opnå tilladelse til anden form for anvendelse end de nævnte, kontaktes:

<http://www.appi.org/CustomerService/Pages/Permissions.aspx>

DSM-5 Niveau 1 Tværgående spørgeskema – Voksen, selvrapportering

Navn: _____ Alder: ____ Køn: Mand Kvinde Dato: _____

Instruktion: Spørgeskemaet nedenfor stiller spørgsmål om ting, der muligvis har generet dig. Til hvert udsagn nedenfor bedes du markere (✓ eller x) det, som bedst passer til, hvor meget (eller hvor ofte), det er sket for dig i de sidste **2 UGER**.

	I de sidste 2 UGER , hvor meget (eller hvor ofte) var du generet af de følgende problemer?	Ingen Slet ikke	Lidt Sjældent, mindre end en dag eller to	Let Flere dage	Moderat Mere end halvdelen af dagene	Svær Næsten hver dag	Højeste domænescore (klinikker)
I.	1. Var kun lidt interesse i at gøre noget?	0	1	2	3	4	
	2. Følte dig nede, deprimeret eller håbløs?	0	1	2	3	4	
II.	3. Følte dig mere irriteret, gnaven eller vred end sædvanligt?	0	1	2	3	4	
III.	4. Sov mindre end sædvanligt, men havde alligevel en masse energi?	0	1	2	3	4	
	5. Startede på mange flere projekter end sædvanligt eller gjorde flere risikable ting, end du plejede?	0	1	2	3	4	
IV.	6. Følte dig nervøs, ængstelig, bange, bekymret eller irriteret?	0	1	2	3	4	
	7. Følte panik eller følte dig skræmt?	0	1	2	3	4	
	8. Undgik situationer, som gjorde dig ængstelig?	0	1	2	3	4	
V.	9. Følte uforklarlig ømhed og smerter (fx hoved, ryg, led, mave, ben)?	0	1	2	3	4	
	10. Følte at din sygdom ikke blev taget tilstrækkeligt alvorligt?	0	1	2	3	4	
VI.	11. Havde tanker om at skade dig selv?	0	1	2	3	4	
VII.	12. Hørte ting, andre ikke kunne høre, fx stemmer, når der ikke var nogen i nærheden?	0	1	2	3	4	
	13. Følte, at nogen kunne høre dine tanker, eller at du kunne høre, hvad en anden tænkte?	0	1	2	3	4	
VIII.	14. Havde problemer med at sove, som påvirkede din søvnkvalitet generelt?	0	1	2	3	4	
IX.	15. Havde problemer med hukommelse (fx at lære ny information) eller med steder (fx svært ved at finde vejen hjem)?	0	1	2	3	4	
X.	16. Havde ubehagelige tanker, tilskyndelser eller billeder, som du kom i tanker om gentagne gange?	0	1	2	3	4	
	17. Følte dig drevet til at opføre dig på bestemte måder eller have bestemte tanker igen og igen?	0	1	2	3	4	
XI.	18. Følte dig afskåret eller fjern fra dig selv, din krop, dit fysiske miljø eller dine erindringer?	0	1	2	3	4	
XII.	19. Vidste ikke, hvem du virkelig er, eller hvad du ønsker dig af livet?	0	1	2	3	4	
	20. Følte dig ikke tæt på andre mennesker eller havde glæde at være sammen med dem?	0	1	2	3	4	
XIII.	21. Drak mindst 4 genstande af en hvilken som helst slags alkohol på en enkelt dag/om dagen?	0	1	2	3	4	
	22. Røg nogen form for cigaretter, en cigar, brugte snus eller tyggede tobak?	0	1	2	3	4	
	23. Brugte nogen af de følgende lægemidler PÅ EGEN HÅND, dvs. uden en læges recept, i større mængde eller længere tid end ordineret [fx smertestillende medicin (som Vicodin), centralstimulerende midler (fx Ritalin eller Adderall), sedativer eller beroligende midler (som sovepiller eller Valium), eller rusmidler som marihuana, kokain eller crack eller natklubs-stoffer (fx ecstasy), hallucinogener (fx LSD), heroin, sniffe- eller opløsningsmidler (fx lim), eller methamfetamin (fx speed)]?	0	1	2	3	4	

Instruktion til klinikerer:

DSM-5 Niveau 1 Tværgående spørgeskema – Voksen, selvrapportering er et selv- eller informantspørgeskema, der evaluerer nogle psykiatriske domæner, som er vigtige på tværs af psykiatriske diagnoser. Spørgeskemaet har til hensigt at identificere supplerende undersøgelsesområder, som kan have stor betydning for personens behandling og prognose. Derudover kan spørgeskemaet bruges til at opfange ændringer i personens præsentation af symptomer over tid.

Voksenversionen af skemaet består af 23 spørgsmål, som evaluerer 13 psykiatriske domæner, inklusive depression, vrede, mani, angst, somatiske symptomer, suicidale tanker, psykose, søvnproblemer, hukommelse, repetitive tanker og adfærd, dissociation, personlighedsfunktion og rusmiddel-brug. Hvert spørgsmål drejer sig om hvor meget (og hvor ofte) personen blev generet af specifikke symptomer i de sidste 2 uger. Hvis personen, der undersøges, har nedsat kapacitet og er ude af stand til at besvare skemaet (fx en person med demens), kan en informant, der kender personen godt, besvare skemaet. Spørgeskemaet blev vurderet som klinisk brugbart og med en god test-retest reliabilitet i DSM-5 pilotundersøgelserne, som blev gennemført i kliniske stikprøver med voksne i både USA og Canada.

Scoring og tolkning

Hvert spørgsmål vurderes på en 5-punkts-skala (0 = Slet ikke; 1 = Lidt eller sjældent; 2 = Let eller flere dage; 3 = Moderat eller mere end halvdelen af dagene; 4 = Svær eller næsten hver dag). Scoren på hvert spørgsmål inden for et domæne skal evalueres. Da yderligere undersøgelse er baseret på den højeste score på et hvilket som helst spørgsmål inden for et domæne, skal klinikerer notere scoren i rubrikken, der er mærket "Højeste domæne-score". En vurdering som let (dvs. 2) eller sværere på et hvilket som helst spørgsmål inden for domænet (med undtagelse af rusmiddelbrug, suicidale tanker og psykose) kan bruges som guide til yderligere undersøgelse og til at gå videre med en detaljeret evaluering af det domæne, hvor det er nødvendigt. For rusmiddelbrug, suicidale tanker og psykose kan en vurdering som lidt (dvs. 1) eller mere bruges som guide til yderligere undersøgelse og til at gå videre med en detaljeret evaluering, hvis det skønnes nødvendigt. DSM-5 Niveau 2 spørgeskemaerne kan bruges til få mere detaljeret information om symptomerne, der forbindes med nogle af Niveau 1 domænerne (se Tabel 1 nedenfor).

Skemaets anvendeshyppighed

For at følge ændringer i symptomernes sværhedsgrad over tid, bør skemaet udfyldes med klinisk passende regelmæssige intervaller, afhængigt af stabiliteten af personens symptomer og behandlingsstatus. Konsistent høje scores inden for et bestemt område, kan indikere vigtige og problematiske områder for personen, som måske kræver yderligere evaluering, behandling og opfølgning. Det er den kliniske vurdering, der bør styre beslutningen herom.

Tabel 1: DSM-5 Niveau 1 Tværgående spørgeskema – Voksen, selvrapportering: Domæner, tærskler for yderligere undersøgelse og tilknyttede Niveau 2 spørgeskemaer for voksne over 18 år

	Domænenavn	Tærsklen for eventuel yderligere undersøgelse	DSM-5 Niveau 2 Tværgående spørgeskemaer, tilgængelige online
I.	Depression	Let eller sværere	NIVEAU 2—Depression—Voksen (PROMIS Emotional Distress—Depression—Short Form) ¹
II.	Vrede	Let eller sværere	NIVEAU 2—Vrede—Voksen (PROMIS Emotional Distress—Anger—Short Form) ¹
III.	Mani	Let eller sværere	NIVEAU 2—Mani—Voksen (Altman Self-Rating Mania Scale)
IV.	Angst	Let eller sværere	NIVEAU 2—Angst—Voksen (PROMIS Emotional Distress—Anxiety—Short Form) ¹
V.	Somatiske symptomer	Let eller sværere	NIVEAU 2—Somatiske symptomer—Voksen (Patient Health Questionnaire 15 Somatic Symptom Severity [PHQ-15])
VI.	Suicidale tanker	Lidt eller sværere	ingen
VII.	Psykose	Lidt eller sværere	ingen
VIII.	Søvnproblemer	Let eller sværere	NIVEAU 2—Søvnproblemer - Voksen (PROMIS—Sleep Disturbance—Short Form) ¹
IX.	Hukommelse	Let eller sværere	ingen
X.	Repetitive tanker og adfærd	Let eller sværere	NIVEAU 2—Repetitive tanker og adfærd—Voksen (adapteret fra Florida Obsessive-Compulsive Inventory [FOCI] Severity Scale [Part B])
XI.	Dissociation	Let eller sværere	ingen
XII.	Personlighedsfunktion	Let eller sværere	ingen
XIII.	Rusmiddelbrug	Lidt eller sværere	NIVEAU 2—Rusmiddelbrug—Voksen (adapteret fra NIDA-modified ASSIST)